Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z dodatkiem „Sprawy Dewizowe"
i przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr. EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr. 14 (15) Warszawa, 20 maja 1937 r. Rok II

JERZY WITKOWSKI
rzeczoznawca księgowości zaprzysiężony
przy Izbie Przemysłowo-Handlowej
w Warszawie.

INWENTARYZACJA TOWARÓW OTRZYMANYCH DO SPRZEDAŻY KOMISOWEJ

Według zasad buchalterii księga inwentarzowa należy do ksiąg zasadniczych, obejmujących wszystkie składniki majątku przedsiębiorstwa. Winna ona zawierać szczegółowy spis aktywów i pasywów.

W aktywach inwentarza winno figurować wszystko, co przedsiębiorstwo prawem własności posiada i co jemu od kogo się należy, a więc—gotówka, papiery procentowe, towary, weksle obce itp. oraz wszelkie należności przedsiębiorstwa u innych osób.

W pasywach inwentarza winno figurować wszystko, co przedsiębiorstwo jest winne innym osobom — wszelkie zobowiązania oraz kapitały własne.

Z tego jasno wynika, że do inwentarza komisanta składniki, znajdujące się w jego posiadaniu, a nie będące jego własnością, nie mogą być wpisane.

Towar więc oddany do sprzedaży komisowej już z tego powodu nie może być wpisany do inwentarza komisanta, że nie stanowi on jego własności, a więc nie wchodzi w skład majątku przedsiębiorstwa.

Po wpisaniu do inwentarza aktywów i pasywów

należy, zdaniem moim, wpisać towar otrzymany do sprzedaży komisowej jako pozycję pozainwentarzową.

Po stronie aktywów należy wpisać szczegółowo wszystkie towary komisowe (ilości, nazwy, rodzaje, ceny limitowane lub rzeczywiste, podane przez komitenta, wartości poszczególne towarów komisowych i ogólne każdego komitenta), podając w tytule każdej grupy tych towarów, czyją one stanowią własność, np. „Towary komisowe — własność komitenta X".

W pasywach należy wpisać równoważnik tych pozycyj jako prawo komitenta lub komitentów (każdego z osobna) do wykazanych po stronie aktywów towarów komisowych.

O ile komitent nie limituje komisantowi ceny sprzedażnej, nie podobna wpisywać towaru komisowego po stronie aktywów i pasywów inwentarza nawet jako pozycje pozainwentarzowe, albowiem brak znanej wartości uniemożliwia zrównoważenie strony aktywów ze stroną pasywów. W tym wypadku należy po spisaniu aktywów i pasywów inwentarza umieścić dla ewidencji spis ilościowy towarów otrzymanych w komis z podaniem osoby komitenta.

IGNACY SILBERSTEIN

INWENTARYZACJA TOWARÓW OTRZYMANYCH DO SPRZEDAŻY KOMISOWEJ WEDŁUG OKÓLNIKA MINISTERSTWA SKARBU I JUDYKATURY NTA

W myśl okólnika Ministerstwa Skarbu z d. 5 października 1935 L. D. V. 8709/1/36, „w inwentarzu towary komisowe, jakkolwiek nie stanowią własności komisanta, jednakże zgodnie z dotychczasową praktyką winny być zamieszczane w aktywach pod właściwym mianem, według ilości, a ewentualnie również według wartości pieniężnych wyżej określonych. Jednocześnie w pasywach należy wstawić równoważnik tej pozycji, jako prawo komitenta do wykazanego w aktywach towaru komisowego. Te same wartości należy wykazać w bilansie lub w dodatku do bilansu (poza bilansem), przy czym ilości towarów komisowych mogą być pominięte".

Stanowisko okólnika jest sprzeczne z judykaturą NTA.

Najwyższy Trybunał Administracyjny wyrokiem z dn. 27 kwietnia 1936 r., l. rej. 2270/34 orzekł: „Towar otrzymany do komisowej sprzedaży, nie może być wpisany do księgi inwentarzowej komisanta. Według zasad buchalterii księga inwentarzowa należy do ksiąg

zasadniczych, wobec czego winna obejmować składniki przedsiębiorstwa. Towar więc oddany do sprzedaży już z tego powodu nie może być wpisany do księgi inwentarzowej komisanta, że nie stanowi jego własności, a więc nie wchodzi w skład majątku przedsiębiorstwa". Temu poglądowi dał NTA wyraz również w wyroku z dn. 19 grudnia 1936 r., l. rej. 9959/34.

W związku z cytowaną judykaturą NTA, księgi komisanta nie odpowiadające wymogowi wyżej wymienionego okólnika, który jest rozwinięciem § 54 ust. 3 (obecnie § 74) rozporządzenia wykonawczego do Ordynacji Podatkowej—nie powinny być uznane przez władze fiskalne za nieprawidłowe, ponieważ okólniki według wyroku NTA z dn. 25 kwietnia 1933 r., l. rej. 4507/32, 4508/32, 4509/32, 4652/32, 4653/32 — „nie stanowią dla stron ani źródła praw, ani obowiązków".

Te dwa odmienne stanowiska, rachunkowość kupiecka (komisanta) powinna jednakże uzgodnić i przeprowadzić taką korekturę, któraby zadość czyniła wymogom Ministerstwa Skarbu.

Stanowisko zajęte przez Jerzego Witkowskiego jest, zdaniem moim, szczęśliwym pogodzeniem zasad nauki księgowości z wymogiem Ministerstwa Skarbu *).

---

*) T. Kotowicz w glosie do wyroku NTA z d. 19 grudnia 1936 r. l. rej. 9959/34, OPA, 1937, poz. 1766 wypowiada następujący pogląd nie kolidujący ze stanowiskiem Jerzego Witkowskiego: „Obojętną jest rzeczą, czy towary komisowe wprowadzone zostaną do ksiąg w wysokości rzeczywistej czy symbolicznej oraz czy wprowadzone zostaną w części bilansu (inwentarza) przeznaczonej na składniki majątku własnego czy poniżej linii zamknięcia bilansu; chodzi o to, aby istnienie tych towarów w posiadaniu komisanta zostało odpowiednio zaznaczone w jego księgach zgodnie z praktyką handlową i istniejącymi w tej mierze zasadami księgowości. Na tym stanowisku stoi również okólnik Ministerstwa Skarbu z 5 października 1936 L. D. V. 8709/1/36.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE DO ORDYNACJI PODATKOWEJ

(*Dokończenie)*

Załączniki do zeznania o obrocie

Do zeznania należy dołączyć sporządzony na formularzu według wzoru urzędowego wykaz obrotów zwolnionych od podatku przemysłowego od obrotu bądź objętych scalonym podatkiem przemysłowym, bądź też artykułów przekazanych do innych zakładów przemysłowych lub handlowych należących do tego samego właściciela.

Ponadto jeżeli w księgach nie są wykazane odrębnie: a) obroty zwolnione od podatku z tytułu transakcyj kupna-sprzedaży na giełdach

krajowych (art. 3 ust. (1) pkt 14 u. p. p.), z tytułu eksportu (art. 3 ust. (1) pkt 15) lub z tytułu zwolnień przyznanych na podstawie art. 39 i 40 u. p. p., b) obroty ze sprzedaży artykułów objętych scalonym podatkiem przemysłowym, c) obroty podlegające różnym stawkom podatkowym, d) artykuły przekazane do innych zakładów handlowych lub przemysłowych należących do tego samego właściciela,—przedsiębiorstwo jest obowiązane sporządzić po upływie każdego roku kalendarzowego szczegółowe zestawienie wyżej wymienionych obrotów bądź artykułów i złożyć ją łącznie z zeznaniem właściwej władzy skarbowej.

Kto jest obowiązany do składania zeznania do wymiaru podatku dochodowego?

W porównaniu z przepisami dawnego rozporządzenia zmiana polega na tym, że do składania zeznań dotychczas obowiązane były osoby, których dochód płynął jedynie z pewnych źródeł, wymienionych w § 46 dawnego rozporządzenia wykonawczego — bez względu na wysokość osiąganego dochodu, przy czym jednak osiąganie dochodu z niektórych źródeł, jak np. dochodu z kapitałów, nie warunkowało obowiązku złożenia zeznania. Obecnie natomiast rozporządzenie wyszło z założenia, że zeznania winny być składane przez wszystkie osoby—bez względu na źródła ich dochodu, dopuszczając jedynie od tej zasady wyraźnie wymienione wyjątki.

Wolne są od obowiązku składania zeznania do wymiaru podatku dochodowego:

osoby i spadki wakujące, nawet w wypadku prowadzenia ksiąg, których dochód płynie wyłącznie z gospodarstwa rolnego o obszarze poniżej 15 ha użytkowego gruntu, położonego w odległości ponad 5 klm. od granic miast z ludnością wyżej 100.000,

osoby i spadki wakujące, nie prowadzące ksiąg handlowych lub gospodarczych, których dochód płynie wyłącznie

a) z nieruchomości gruntowej o łącznym obszarze nie przekraczaczającym 30 ha gruntów, a na obszarze województw białostockiego, nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego o łącznym obszarze nie przekraczającym 100 ha,
b) z domów mieszkalnych obejmujących łącznie nie więcej niż 12 izb,
c) z jednego przedsiębiorstwa handlowego bądź jednego przedsiębiorstwa przemysłowego zaliczonego w roku poprzedzającym rok podatkowy w myśl taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 u. p. p., do kategorii III, IV, V—a i V—b przedsiębiorstw handlowych albo kategorii VII i VIII przedsiębiorstw przemysłowych.

Prowadzenie ksiąg

Prowadzenie prawidłowych ksiąg handlowych nie doznało w RW żadnego uregulowania. RW zawiera tylko jedno postanowienie, które wskazuje tryb ustalenia zasad księgowania i zwyczajów handlowych: w kwestiach wątpliwych, dotyczących zasad księgowości oraz zwyczajów handlowych, władze skarbowe zwra-

cają się do Ministerstwa Skarbu, które rozstrzyga po zasięgnięciu opinii samorządu gospodarczego.

Natomiast RW reguluje szczegółowo i odmiennie niż dotychczasowe RW zagadnienie ksiąg handlowych uproszczonych i ksiąg gospodarczych.

Nowe rozporządzenie rozszerzyło krąg osób, uprawnionych do prowadzenia ksiąg handlowych uproszczonych, postanawiając, że księgi uproszczone mogą prowadzić wszystkie przedsiębiorstwa wymienione w taryfie, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, z wyjątkiem przedsiębiorstw, obowiązanych do prowadzenia księgowości w myśl kodeksu handlowego lub przepisów szczególnych.

Brak miejsca nie pozwala nam na omówienie przepisów dotyczących ksiąg handlowych uproszczonych i ksiąg gospodarczych.

Wspomnieć tylko należy, że nowe RW wprowadza konieczność zaświadczenia przez władzę skarbową ksiąg gospodarczych dla wolnych zawodów (obowiązku prowadzenia takich ksiąg wolne zawody nie mają).

Majątek ruchomy należący do przedsiębiorstwa

Jak wiadomo według OP (art. 135) „należnościom z tytułu podatku przemysłowego służy prawo pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego, należącego do przedsiębiorstwa, obłożonego tym podatkiem. Ministerstwo Skarbu określa drogą rozporządzenia, jaki majątek należy uważać za należący do przedsiębiorstwa".

Ten przepis, który wywołał już bogatą i nieraz sprzeczną judykaturę instancyj kasacyjnych, stanowi stale źródło sporów.

Nowe RW traktuje jako „majątek należący do przedsiębiorstw" wszystkie rzeczy ruchome, nie wyłączając wierzytelności i innych praw majątkowych, wchodzące w skład przedsiębiorstwa bez względu na inne do nich prawa osób trzecich. W szczególności uważa się za należące do przedsiębiorstwa rzeczy najęte lub dzierżawione od osób trzecich albo na mocy jakiegokolwiek innego tytułu oddane do przedsiębiorstwa celem stałego lub nawet czasowego ich używania lub użytkowania.

Nie uważa się za majątek ruchomy należący do przedsiębiorstwa jedynie następujących rzeczy, wchodzących w skład przedsiębiorstwa:

a) przyjętych do przesłania przez przedsiębiorstwo ekspedycyjne (art. 598 kodeksu handlowego),
b) przyjętych do przewiezienia przez przedsiębiorstwo przewozowe (art. 613 kodeksu handlowego),
c) przyjętych do przechowania na mocy umowy o przechowaniu (art. 523 kodeksu zobowiązań), jak również na mocy umowy składu (art. 630 kodeksu handlowego), jeżeli przedsiębiorca składowy nie nabył prawa własności na rzeczach złożonych,
d) przyjętych do naprawy,
e) przyjętych do przerobu, jeżeli oddanie do przerobu nie nastąpiło w związku z prowadzeniem przez oddającego przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego,

f) przyjętych do sprzedaży przez przedsiębiorstwo komisowe, jeżeli przy wymiarze podatku przemysłowego od obrotu za rok podatkowy poprzedzający rok, w którym dokonano zajęcia, przedsiębiorstwo w związku z umową komisu zawartą z danym komitentem zostało prawomocnie opodatkowane według prowizji (komisowego) bądź innych wynagrodzeń za wykonane usługi (art. 5 ust. (1) p. 5 u. p. p.), a umowa komisu nadal obowiązuje. Jeżeli przedsiębiorstwo komisu zostało opodatkowane od pełnego obrotu towarowego tylko z tego powodu, że komitent nie płaci podatku przemysłowego, towary będące własnością tego komitenta uważa się za należące do przedsiębiorswa komisowego, o ile to jest potrzebne celem zaspokojenia kwoty podatku przemysłowego przypadającej od obrotów towarami, które były własnością danego komitenta. Jeżeli w roku poprzedzającym rok, w którym zostało dokonane zajęcie, nie istniał dawny stosunek komisowy, to o przynależności towarów będących własnością komitenta do przedsiębiorstwa komisowego rozstrzyga prawomocny wymiar podatku przemysłowego za rok dokonania zajęcia,

g) wierzytelności przedsiębiorstwa komisowego z tytułu ceny rzeczy przyjętych do sprzedaży, jeżeli rzeczy te w myśl pkt f) nie były uważane za wchodzące w skład przedsiębiorstwa,

h) wierzyteiności pieniężnych, co do których danemu przedsiębiorstwu zlecono inkaso lub inną realizację wierzytelności.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

62.

SZCZEGÓŁOWOŚĆ INWENTARZA.

Sporządzenie inwentarza sposobem ogólnikowym bez wykazania ilości poszczególnych partyj towarów tego samego gatunku i uniemożliwienie przez to sprawdzenia zasadności szacunku remanentów na podstawie danych księgowych nie czyni zadość prawidłom księgowości kupieckiej. NTA, z dn. 5 marca 1937 r., l. rej. 9146/33.

Z uzasadnienia: L. F. wykazał dochód z udziału w firmie. S. F. i Syn, Tartak parowy i handel drzewa, zgodnie z księgami handlowymi firmy. Natomiast władze obu instancyj ustaliły dochód z tego źródła z pominięciem ksiąg, na podstawie obrotu i normy przeciętnej zyskowości.

Skarga zarzuca, że pominięcie ksiąg było nieuzasadnione i wnosi o uchylenie zaskarżonego orzeczenia jako wadliwego.

Najwyższy Trzbunał Administracyjny rozważył co następuje:

W postępowaniu wymiarowym władza zakwestionowała szacunek remanentu, podając w wezwaniu do wyjaśnień m. in.: **„Przedłożona przy rewizji ksiąg inwentura towarowa nie została poparta księgą składową, wskutek czego ilość zapasów nie została udowodniona; inwentura sporządzona została za mało szczegółowo, ponieważ ujęto zbiorowo większe partje towarów, bez przedłożenia brulionu ze sporządzonej inwentury, podającego sposób oblicze-**

nia detalicznie ilości poszczególnych partii towarów tego samego gatunku i sposób obliczenia kubatury towaru, oraz zsumowania kubatury; z tego powodu ogólna kubatura poszczególnych gatunków towarów nie może być sprawdzona; również ceny towarów nie podano odrębnie przy każdym gatunku, wobec czego nie można ustalić, jaką cenę przyjęto przy każdym poszczególnym gatunku, a tym samym sprawdzić, czy oszacowanie odpowiada kosztom własnym nabycia względnie wytworzenia;... ze względu na powyższe braki i nieprawidłowości w oszacowaniu zapasów księgi handlowe nie mogą stanowić dostatecznego wiarogodnego dowodu na wysokość osiągniętego zarobku brutto, a tym samym i dochodu". W odpowiedzi skarżący twierdził, że prowadzenie w tego rodzaju przedsiębiorstwie księgi magazynowej jest niemożliwe „ze względu na różne rodzaje sortymentów desek", zapewniał, że inwenturę spisuje się z największą dokładnością i wyjaśniał, że w ubiegłym roku dwaj urzędnicy przedsiębiorstwa spisali inwenturę na kartkach pomocniczych, które jednak nie nadawały się do przechowywania, gdyż w otwartym polu przy niepogodzie uległy zbrukaniu, że natomiast urzędnicy ci gotowi są potwierdzić prawdziwość zestawionej inwentury. Przesłuchani w charakterze świadków wymienieni urzędnicy przedsiębiorstwa zrazu potwierdzili wyjaśnienia płatnika, następnie jednak przy powtórnym przesłuchaniu sprostowali swoje zeznania w tym kierunku, iż nie mogą wyjaśnić, w jaki sposób i kiedy zapasy z tartaku w Górkach i ze składu w Cieszynie zliczono razem i przez kogo to zostało uczynione, — nie mogą też wyjaśnić, kto i w jaki sposób sporządził podział zapasów na 3 grupy, dla których spólnicy ustalili ceny jednostkowe, podczas gdy—jak zeznali poprzednio — ceny jednostkowe ustalono przy każdym rodzaju drzewa; przy tym jeden ze świadków który sporządził inwenturę w Cieszynie dodał, iż nie może także stwierdzić, że w księdze inwentarzowej zapasy ze składu w Cieszynie są wciągnięte zgodnie z zestawieniem pierwotnym i z oszacowaniem pierwotnym.

W tym stanie rzeczy, **skoro płatnik zarzutu ogólnikowości inwentury, nie pozwalającej na sprawdzenie szacunku remanentów, nie odpierał żadnymi dowodami z zakresu własnej księgowości,** ani nie próbował nawet dostarczyć brakujących danych co do remanentu lecz obronę remanentu przyjętego do bilansu opierał tylko na dowodzie ze świadków, zeznania zaś tych świadków nie potwierdziły tezy dowodowej — władza dyskwalifikując księgi nie dopuściła się zarzucanej w skardze wadliwości.

Istotą i sensem inwentarza jest jego szczegółowość. W numerze 1 (2) naszego czasopisma za r. b. przytoczyliśmy już głosy teoretyków księgowości i judykaturę w tej właśnie kwestii (ob. s. 6 i n.).

Bez szczegółowo spisanego inwentarza nie jest do pomyślenia należyte oszacowanie poszczególnych składników majątkowych inwentarza. A bez prawidłowego wycenienia inwentarza nie ma prawidłowego rachunku strat i zysków.

Da się pomyśleć księgowość n i e p r a w i d ł o w a, która zgodnie z rzeczywistością przedstawia bieg i wynik interesów. Ale celem norm księgowości p r a w i d ł o w e j jest nie tylko zgodne z rzeczywistością odzwierciedlenie biegu i wyników interesów ale—w równej mierze—takie odzwierciedlenie, które umożliwia każdemu interesowanemu łatwe sprawdzenie prawidłowości.

Słusznie NTA uznał, że inwentarz, który uniemożliwia sprawdzenie, czy oszacowanie remanentu zostało uskutecznione zgodnie z obowiązującymi normami — jest nieprawidłowy i dyskwalifikuje księgowość jako całość.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 5 PAŹDZIERNIKA 1936 R. L. D. V. 8606/1/36

w sprawie interpretacji art. 18 ustawy o państwowym podatku przemysłowym i art. 92 tejże ustawy (obecnie art. 135 Ordynacji Podatkowej).

Wyciąg

z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4.V 1936 r. C. III. 615/34.

...Urząd Skarbowy zajął za zaległy podatek przemysłowy, należny od firmy: „W. i F. Sp. Akc. w Gdańsku" pretensję powodowej firmy do firmy „U." w Gdyni w sumie 32.974.78 zł. **powodowa firma wysrąpiła z powództwem o zwolnienie zajętej pretensji od egzekucji, utrzymując, że pretensja nie należała nigdy do firmy „W. i F.". Prokuratorja Generalna,** działając w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, wniosła o oddalenie powództwa, podając, że powodowa firma sama jest dłużniczką i odpowiada za podatek, **ponieważ przejęła od firmy „W. i F." maszyny i narzędzia, prawa i zobowiązania, saldo debetowe i rozrachunki z firmą, dla której firma „W. i F." prowadziła roboty, kierownika i personel, blankiety, korespondencję i prowadzi nadal to somo przedsiębiorstwo, że zatem zaszła tylko zmiana właściciela przedsiębiorstwa.**

Sąd Okręgowy w Gdyni uwzględnił powództwo, a Sąd Apelacyjny w Poznaniu zatwierdził wyrok Sądu Okręgowego, wychodząc z założenia, że, gdyby twierdzenia Prokuratorji Generalnej były prawdą, to jednak trudno przypuścić, by powodowa firma, będąca spółką z ogr, odp. utworzoną w roku 1929 z kapitałem 20.000 zł. mogła przejąć firmę „W. F.", będącą firmą zagraniczną z kapitałem zakładowym w w wysokości 12 milionów marek niem. **przejęcie zaś jej zapasów w Polsce, personelu, umów i zobowiązań, blankietów firmowych itd. nie jest przejęciem firmy** i nie dowodzi fikcyjności powodowej firmy ani też identyczności z firmą „W. F.", że wykonywanie prac budowlanych przez firmę „W. F." w Polsce nie może być uważane za przedsiębiorstwo odrębne, któreby powodowa firma mogła przejąć, że przeto ani firma „W. i F." nie posiadała przedsiębiorstwa w Polsce w rozumieniu ustawy o podatku przemysłowym, ani nabycia od niej zapasów i materiałów, przejęcie personelu i zobowiązań nie jest przejęciem przedsiębiorstwa.

W skardze kasacyjnej Prokuratorja Generalna Rz. wnosi o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego z powodu błędnej wykładni art. 18 ust. II lit. d i art. 92 ust. o państw. pod. przem. Pełnomocnik streny powodowej w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o oddalenie tej skargi.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

1. Uzasadniony jest przede wszystkim zarzut naruszenia art. 18 ust. o państw. pod. przemysł. w związku z art. 2 k. p. c. **Sąd Apelacyjny bowiem, uwzględniając powództwo na tej podstawie, że firma „W. i F." nie posiadała w Polsce przedsiębiorstwa w rozumieniu ust. o pod. przem. tj. przedsiębiorstwa, od którego należał się podatek przemysłowy, podczas gdy władze skarbowe wymierzyły ten podatek, uznając, że wymieniona firma prowadziła przedsiębiorstwo, tym samym pośrednio uchylił orzeczenie władzy skarbowej i wymiar podatku, do czego nie był kompetentny.** Rozstrzyganie sporów publiczno-prawnych i uchylanie zarządzeń

władz należy, o ile nie ma specjalnego przepisu odmiennego, do postępowania administracyjnego, Sąd powszechny może rozstrzygać kwestje prawa publicznego tylko o tyle, o ile one są przesłankami rozstrzygnięcia sporu o prawo prywatne, może poczynić ustalenia faktyczne z dziedziny prawa publicznego, o ile są potrzebne do rozstrzygnięcia sporu o prawo prywatne, lecz nie może nigdy uchylić orzeczeń kompetentnej władzy publicznej.

Merytorycznie, interpretacja art. 18 ust. o państwowym pod. przemysłowym podana przez Sąd Apelacyjny, jest błędna. W zasadzie **wykonywania każdej poszczególnej umowy o dokonanie robót stanowi oddzielne przedsiębiorstwo** (art. 18 ust. 1 ust. o pod. przem.). W drodze wyjątku **nie uważa się za oddzielne przedsiębiorstwo wykonywanie umowy między innymi przez przedsiębiorstwa budowlane i biura techniczne o prowadzenie robót, wchodzących w zakres ich działalności.** Aby więc prowadzenie przez firmę „W. i F." robót budowlanych w Polsce można było nie uważać za oddzielne przedsiębiorstwo, należałoby ustalić, że firma ta posiada w Polsce przedsiębiorstwo budowlane lub biuro techniczne, od którogo opłaca świadectwo przemysłowe (lub podatek przemysłowy), że roboty, które firma prowadziła w zakres działalności tego przedsiębiorstwa budowlanego lub biura technicznego i, że podatek przemysłowy który Urząd Skarbowy egzekwuje w danym przypadku, został wymierzony nie od przedsiębiorstwa budowlanego, które prowadziła w Gdyni firma „W. i F.", lecz od robót, wykonywanych przez to przedsiębiorstwo w wykonaniu umowy o prowadzenie robót. Takich ustaleń wyrok nie zawiera, a okoliczność, że firma „W. i F." jest firmą zagraniczną nie ma żadnego znaczenia, nie uwalniała jej od obowiązków płacenia podatku przemysłowego od przedsiębiorstwa, prowadzonego w Polsce w rozumieniu art. 12 ust. 1 cyt. ustawy. Należy jednak powtórnie podkreślić, że rozstrzygnięcie konkretnego sporu o tyle, czy wymieniona firma prowadziła w Gdyni przedsiębiorstwo podlegające podatkowi przemysłowemu i czy wymiar podatku jest zgodny z ustawą, nie należy do Sądu powzzechnego.

2. Rozstrzygnięciu Sądu Apelacyjnego podlegał spór tylko o to, **czy przedsiębiorstwo powodowej firmy jest tym samym przedsiębiorswem, które należało do firmy** „W. i F." i od którego został wymierzony egzekwowany podatek.

Skarga kasacyjna zasadnie podnosi, że rozumowanie Sądu Apelacyjnego pod tym względem narusza art. 92 ust. o państw. pod. przemysł.

Z wywodów Sądu Apelacyjnego wynika, że Sąd ten identyfikuje przedsiębiorstwo z firmą „W. i F." na co kładzie nacisk Sąd Apelacyjny, wnioskując, że trudno przypuścić, by powodowa firma przyjęła firmę „W. i F." lub była identyczna z nią, lecz o to, czy przedsiębiorstwo w Gdyni, które prowadziła firma Gdańska „W. i F.". zostało przejęte przez powodową firmę i istnieje nadal pod firmą inną, że zmienił się tylko właściciel przedsiębiorstwa. Firma, a właściwie spółka, która działała pod tą firmą, mogła być właścicielką kilku różnych przedsiębiorttw. Powodowa firma mogła przyjąć tylko jedno przedsiębiorstwo, znajdujące się w gdyni i spór właśnie toczy się o to, czy powodowa firma je przyjęła.

Przez przedsiębiorstwo zarówno w życiu potocznym jak i w ustawie o pod. przem. i wogóle w prawie rozumie się zespół przedmiotów materjalnych i niematerjalnych, zarówno służących do wykonania zadań i celów przedsiębiorstwa, jak i ułatwiających ich osiągnięcie, w skład przedsiębiorstwa wchodzi więc urządzenie, zapasy, przystosowanie do pewnego rodzaju produkcji, organizacja, klientela, kierownictwo, nabyta znajomość rynku i jego potrzeb, skład pracowników itd. Niektóre składniki przedsiębiorstwa mogą z biegiem czasu ulegać zmianom. Jeżeli jednak większa i istotna część tych składników pozostała ta sama, przedsiębiorstwo pozostaje też to samo. Nie byłoby przejęciem przedsiębiorstwa, jeśli-

by powodowa firma już po utworzeniu się podjęła się ukończenia budowy, której nie ukończyła firma „W. i F.".

Jeżeli jednak powodowa firma przejęła zapasy, materiały, maszyny, narzędzia, zobowiązania, personel pracowniczy i nawet blankiety firmowe itd. to przejęła wszystkie istotne składniki danego przedsiębiorstwa, a zatem przejęła przedsiębiorstwo. Z twierdzeń strony pozwanej wynikałoby również. że firma „W. i F." posiadała w Gdyni przedsiębiorstwo, skoro posiadała kierownika, zespół pracowników, maszyny, narzędzia, zapasy itd. Jeżeli przedsiębiorstwo pozostało to samo, a pretensja zajęta należy do przedsiębiorstwa, to na podstawie art. 92 ust. o państw. pod. przemysł. może być przedmiotem egzekucji.

Skoro Sąd Apelacyjny sprawy pod tym kątem widzenia nie badał z naruszeniem art. 92 ust. o państ. pod. przem.. to wyrok Sądu Apelacyjnego ulega na podstawie art. 437 k. p. c. uchyleniu, a sprawa—odesłaniu do ponownego rozpoznania w innym składzie Sądu...".

— — — — — — — — — — —

Wszystkim Izbom Skarbowym, Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu (Wydział Skarbowy) oraz wszystkim Urzędom Skarbowym

udziela się do wiadomości.

Naczelnik Wydziału
(—) Guzikowski

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 27 KWIETNIA 1937 R.
L. D. V. 2252/37
w sprawie lustracyj kancelarii adwokackich.

(Dz. Urz. Min. Sk. 1937, Nr. 12, poz. 402).

Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że niektóre urzędy skarbowe opierając się na przepisach art. 77 ordynacji podatkowej przeprowadzają lustracje kancelarii adwokackich.

Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że przepisy ordynacji podatkowej nie uprawniają w ogóle władz skarbowych do przeprowadzania lustracyj (art. 76 o. p.) kancelarii adwokackich, a zezwalają jedynie na dokonywanie oględzin lokalnych (art. 75 o. p.) tychże kancelaryj.

Oględziny te nosić powinny charakter zewnętrznej kontroli lokalu zajętego na kancelarię, jego urządzenia, ilości personelu itp., z wyłączeniem jednak przeglądania akt spraw, prowadzonych przez adwokatów.

Natomiast na mocy § 2 art. 70 ordynacji podatkowej władzom skarbowym przysługuje prawo przeglądania i badania ksiąg bądź zapisków, prowadzonych przez adwokatów celem udowodnienia przed władzami skarbowymi wysokości obrotów i dochodów.

Kierownik Wydziału:
(—) K. Janczewski

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 30 KWIETNIA 1937 R.
Nr. D. V. 27337/3/37
w sprawie wymiaru podatku gruntowego za rok 1937.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 12 z 1937 r., poz. 405)

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku gruntowego zostało ogłoszone w Nr 32 Dziennika Ustaw pod pozycją 250.

Wobec tego, że wymiar podatku w roku bieżącym z konieczności będzie opóźniony, zachodzi potrzeba takiego zorganizowania prac, aby opóźnienie wymiaru nie przeciągało się i nie wpłynęło ujemnie na wpływy podatku. W tym celu Ministerstwo Skarbu zarządza co następuje:

I. Z uwagi na to, że:

a) degresja będzie obliczona przy pierwszej racie, a więc wpływy od drobnych rolników z tytułu pierwszej raty będą wydatnie zmniejszone,

b) termin płatności piewszej raty dla tej grupy zostanie przesunięty

— należy przede wszystkim dokonać wymiaru podatku i założyć księgi biercze A dla płatników. dla których roczny wymiar, nie licząc dodatku samorządowego. wynosić będzie więcej niż 110 zł, tj. dla płatników, opłacających progresję.

II. W następnej fazie prac przystąpią urzędy skarbowe do wymiaru podatku dla pozostałych płatników, tj. opłacających rocznie podatku państwowego 110 i mniej złotych. Niezwłocznie po dokonaniu wymiaru należy przesłać zarządom gmin wyciągi z rejestrów wymiarowych, ponieważ muszą te zarządy śpiesznie założyć księgi biercze B z uwagi na poruczony gminom pobór podatku gruntowego od tej grupy płatników. Nie odnosi się to do urzędów skarbowych na obszarze b. zaboru austriackiego, które w roku 1937 będą obowiązane zamiast sporządzenia wyciągów z rejestrów wymiarowych założyć dla zarządów gmin księgi biercze B.

Urzędy skarbowe na obszarze b. Królestwa Polskiego na początku drugiej fazy prac powinny przede wszystkim zawiadomić zarządy gmin o wysokości podatku, przypadającego na podatkowe jednostki zbiorowe, w celu śpiesznego dokonania rozkładu podatku. Z tego powodu urzędy skarbowe powinny ciągle pozostawać w kontakcie z zarządami gmin, wyznaczać im terminy dla wykonania poszczególnych prac związanych z rozkładem oraz udzielać wyjaśnień i wskazówek.

III. Na obszarze województw wschodnich—po zapadnięciu uchwał komisyj repartycyjnych o ustaleniu na 1937 rok zasad rozkładu podatku—urzędy skarbowe przystąpią niezwłocznie do obliczenia podatku, zachowując tę samą kolejność prac, jaka wyżej została wskazana. Zwraca się przy tym urzędom skarbowym uwagę na konieczność szybkiego powołania komisyj repartycyjnych.

IV. Z mocy rozporządzenia nakazy płatnicze powinny być doręczane tylko płatnikom, opłacającym progresję i podatkowym jednostkom zbiorowym. Sposób zawiadomienia pozostałych płatników, tj. opłacających rocznie państwowego podatku gruntowego 110 i mniej złotych, został pozostawiony uznaniu dyrektora izby skarbowej (naczelnika wydziału skarbowego), działającego w porozumieniu z wojewodą. Ten sposób ujęcia danej sprawy w rozporządzeniu był konieczny ze względu na trudności jednolitego unormowania sprawy doręczania nakazów płatniczych w całym Państwie.

Zasadniczo nie było zamiarem Ministerstwa Skarbu, aby dotychczasowa praktyka została zmieniona. Jeżeli więc dotychczasowy sposób zawiadamienia płatników o wysokości podatku gruntowego nie powoduje szczególnych trudności i kosztów dla urzędów skarbowych, należy go utrzymać w dalszym ciągu.

V. Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że termin płatności pierwszej raty za 1937 rok—dla płatników, opłacających państwowego podatku gruntowego 110 i mniej złotych i dla wszystkich uczestników jednostek zbiorowych — będzie przesunięty do 30 czerwca 1937 roku.

Dla płatników, opłacających progresję, którym z mocy rozporządzenia będą doręczone nakazy płatnicze, termin płatności pierwszej raty nie będzie przesunięty, ponieważ, na mocy ogólnej zasady art. 97 § 4 ordynacji podatkowej, płatność pierwszej raty za 1937 r. dla tej grupy płatników upływać będzie z 30-ym dniem po doręczeniu nakazu płatniczego.

VI. Rozporządzenie zawiera przepisy o zaokrąglaniu powierzchni jednostek podatkowych, przeliczanych na hektary i ary. Celem ułatwienia prac urzędom skarbowym Ministerstwo Skarbu zezwala na obszarze **b. zaboru rosyjskiego** przy zaliczaniu powierzchni jednostek, których obszar nie był ustalony przez ścisłe pomiary, powierzchnię w hektarach i arach zaokrąglać do całych hektarów z korzyścią dla płatników, tj. w dół.

VII. Szczegółowe zarządzenia w sprawie prac działów (urzędów) katastralnych wydane będą przez Główną Komisję Klasyfikacyjną.

VIII. W końcu Ministerstwo Skarbu poleca izbom skarbowym przedłożyć do dnia 1 sierpnia 1937 roku sprawozdanie o stanie prac wymiarowych podatku gruntowego na dzień 15 lipca 1937 r., zawierające według urzędów: ilość dokonanych wymiarów i rozesłanych nakazów płatniczych oddzielnie dla jednostek indywidualnych i zbiorowych, kwotę wymierzonego podatku, ilość wymiarów zalegających dla jednostek indywidualnych i zbiorowych oraz przypuszczalną kwotę wymiaru.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

KALENDARZ PODATKOWY

W maju 1937 r. płatne są następujące podatki:

Do 25 maja — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu kwietniu 1937 przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 31 maja — podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936 przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz zajęcia przemysłowe i samodzielne wolne zajęcia zawodowe, o ile nakaz płatniczy został doręczony do dnia 1 maja (włącznie) 1937 r. W razie doręczenia nakazu po dniu 1 maja 1937 r. termin płatności upływa z 30 dniem po doręczeniu nakazu.

Do 1 czerwca — przedpłata na podatek dochodowy na rok 1937 przez osoby prawne.

Nadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w maju 1937 oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w maju 1937.

VARIA

RZĄD NIE MYŚLI O WPROWADZENIU NOWYCH PODATKÓW

(w). Pojawiły się pogłoski o tym, że rząd zamierza rzekomo wprowadzić nowe obciążenia podatkowe. Pogłoski te nietylko nie znajdują potwierdzenia w kołach powołanych, ale wręcz przeciwnie, określane są jako zjawisko, które wywołuje niepokój i oddziaływuje szkodliwie na pomyślne kształtowanie się i przebieg koniunktury wewnętrznej. Wiadomo powszechnie, że w myśl postanowień konstytucji, każde nowe obciążenie podatkowe ludności przez skarb państwa musi uzyskać zgodę i aprobatę ze strony ciał ustawodawczych. Gdyby więc rząd istotnie zamierzał wystąpić do parlamentu z projektami czy też projektem nowych podatków, musiałby pracować nad tymi projektami.

Otóż według informacyj zaczerpniętych ze źródła powołanego, rząd nie myśli obecnie o żadnych nowych obciążeniach podatkowych, wychodząc ze słusznego założenia, że takie nowe ciężary podatkowe zaciążyłyby szkodliwie nad życiem gospodarczym kraju, którego kształtowanie się jest coraz żywsze i tym samym już przyczynia się do wzrostu wpływu podatków. Poczynione w ostatnich czasach obserwacje potwierdzają też w całej rozciągłości fakt stałej poprawy sytuacji fiskusa, albowiem wpływ podatków jest równomiernie silny.

Jak więc widzimy, nie zanosi się na jakiekolwiek powiększenie ciężaru podatkowego przez skarb państwa.

(Codzienna Gazeta Handlowa

CHAŁUPNICTWO — WIELKI DZIAŁ GOSPODARSTWA NARODOWEGO DOMAGA SIĘ SZYBKO USTAWOWEGO UNORMOWANIA

(sec) Ministerswo Opieki Społecznej, jak wiadomo kontynuuje od pewnego czasu prace nad uregulowaniem zagadnień chałupnictwa, a w szczególności nad zapewnieniem chałupnikom opieki socjalnej i sprzyjających warunków rozwoju. Akcja powyższa zapoczątkowana została badaniami inspektorów pracy, którzy na terenie całego kraju mieli zebrać wszelkie materiały gospodarcze i socjalne w dziedzinie chałupnictwa. W wyniku tych prac przygotowana ma być odpowiednia ustawa, która w odpowiedni sposób ureguluje stosunki panujące w chałupnictwie.

Najpoważniejsze trudności związane z uregulowaniem tej doniosłej gałęzi gospodarstwa narodowego, sprowadzają się przede wszystkim do kwestii natury prawno-formalnej. Jak wynika z konferencji niedawno odbytej w Ministerstwie Opieki Społecznej pod przewodnictwem głównego inspektora pracy dyr. Klotta, powyższe trudności natury formalno-prawnej zasadzają się na tym, że chałupnik nie jest związany umową o pracę, lecz o dzieło. Pomijając już trudności wyłaniające się na tle złożoności koncepcji prawnej umowy o dzieło, pamiętać należy, że charakter samodzielnego niejako przedsiębiorcy, jakim jest chałupnik, wymaga połączenia z zasadami współczesnego ustawodawstwa socjalnego, nie chroniącego samodzielnego wytwórcy. Drugą poważną przeszkodą dla uregulowania zagadnień chałupnictwa są trudności rejestracyjne, wynikające z rozproszenia chałupnictwa po całym kraju, oraz jego charakteru przygodnego i sezonowego. Nie bez znacznych trudności możnaby również unormować kwestię wysokości zarobków.

Celem dokładnego rozpatrzenia wszelkich zagadnień wiążących się z chałupnictwem, powołana została ostatnio tymczasowa komisja chałupnicza, która przy Ministerstwie Opieki Społecznej koordynować ma wszelkie prace prowadzone w

tym zakresie. Do komisji powołani być mają oprócz przedstawicieli Ministerswa Opieki Społecznej oraz Przemysłu i Handlu delegaci samorządów gospodarczych, jak również organizacji, przejawiających szczególne zainteresowanie dla chałupnictwa.

Komisja ta będzie miała szczególnie utrudnione zadanie z uwagi na dużą płynność i złożoność prawnego pojęcia chałupnictwa. Na pojęcie chałupnictwa składa się szereg elementów dotychczas niedostatecznie określonych i spornych. W szczególności nie można ustalić, czy chałupnictwo zaliczyć należy do umów o dzieło, czy do umów o pracę. W każdym razie polskie prawo przemysłowe wyklucza pojęcie chałupnictwa z pod przepisów obejmujących przemysł. Wąskie określenia chałupnictwa w ustawie scaleniowej o ubezpieczeniu społecznym z r. 1933 i w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 27 maja 1933 (praca wykonywana dla nakładcy samodzielnie, lub wyłącznie przy pomocy osób należących do najbliższej rodziny) okazały się w praktyce niewystarczające. Różne projekty na tle unormowania chałupnictwa m. in. np. rozciągnięcie układów zbiorowych pracy na chałupników w żadnej formie nie zostały zrealizowane. Nie wydają się również trafne rozstrzygnięcia problemu chałupnictwa w przesłanym do zaopiniowania samorządowi gospodarczemu projekcie rozporządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej w sprawie określenia istotnych cech przemysłu ludowego, domowego i pracy chałupniczej. jako zatrudnień zarobkowych, wyłączonych z pod prawa przemysłowego.

Na uwagę w sprawach chałupnictwa zasługuje stanowisko Izby Przem. Handlowej w Łodzi, której opinia wydaje się miarodajna na tle studiów przeprowadzodzonych nad tym problemem w rejonie łódzkim. W szczególności Izba Przem. Handlowa w Łodzi uznała, że przy kodyfikacji chałupnictwa należy ze względów socjalnych oraz równowagi gospodarczej konkurencyjnej, przeciwstawić się wyzyskowi elementu chałupnictwa w drodze zastosowania odpowiednich przepisów kontrolnych. Z drugiej jednak strony Izba stanęła na stanowisku, że należy zdecydowanie ukrócić możliwość podciągania pod miano rzekomych chałupników właścicieli drobnych przedsiębiorstw przemysłowych, pracujących w warsztatach zmechanizowanych i dzięki nadużywaniu charakteru chałupnika starających się zapewnić sobie nieuzasadnione i zdecydowanie niezdrowe przywileje konkurencyjne w stosunku do pozostałego przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego.

Należy przypuszczać, że obecny stan pracy chałupnictwa znajdzie należyte i wszechstronne oświetlenie w pracach tymczasowej komisji Ministerstwa Opieki Społecznej. Byłoby ze wszech miar pożądane, ażeby prace te odbywały się w takim tempie, które umożliwi jeszcze w r. b. ostateczne ustawowe unormowanie wszelkich spraw wiążących się z zagadnieniem chałupnictwa.

(Codzienna Gaz. Handl.)

PORADNIA

F. **Właściciel kilku przedsiębiorstw może prowadzić księgowość odrębną dla każdego przedsiębiorstwa, może również prowadzić jedną księgowość dla wszystkich przedsiębiorstw.** Okoliczność, że każde z przedsiębiorstw podlega kompetencji innego urzędu skarbowego nie jest przeszkodą do prowadzenia jednej księgowości dla wszystkich przedsiębiorstw. System księgowości jest obojętny. Oczywiście system ten winien być celowy, dostosowany do potrzeb gospodarczych i wymiarowych.

As-ki. Wystawienie terminu płatności wekslu nie jest w opisanych warunkach konieczne. Termin płatności wekslu nie ma wpływu na wysokość opłaty stemplowej.

Prenumerata M. A. Okoliczność, że pracodawca płaci za pracownika również przypadającą na ostatniego część składki ubezpieczeniowej nie powinna wpływać na wysokość podstawy wymiaru składki.

H. Brukarz. W sprawach dewizowych nie wypowiadamy opinii.

Esemka. Jeśli Pan w okresie czasu 1 styczeń — 30 czerwiec 1936 r. posiadał świadectwo VI kategorii przemysłowej, a w okresie czasu 1 lipiec—30 grudzień 1936 r. zatrudniał ilość robotników powyżej dopuszczalnej na zasadzie ulg normy, służy Panu również w r. 1937 prawo do zatrudniania przy prowadzeniu przedsiębiorstwa przemysłowego ilości robotników ponad normę. Podstawa — okólnik L. D. V. 44684/36 Dz. Urz. Min. Sk. 1936, poz. 978. — **Przy zastosowaniu stawek podatku przemysłowego od obrotu miarodajna jest ustawowa kategoria świadectw przemysłowych, a nie kategoria posiadana na zasadzie ulgi** (§ 35 Rozp. Wyk. do ust. o pod. przemysłowym).

Zet. Es. **Wynagrodzenie płacone członkom rodziny podlega potrąceniu od dochodu podatkowego.** Tę zasadę przyjął NTA w wyroku z d. 25 listopada 1936, l. rej. 2982/34 (chodziło o wynagrodzenie płacone żonie podatnika). Wyrok ten podało Ministerstwo Skarbu do wiadomości okólnikiem ogłoszonym w nr 4 Dz. Urz. Min. Sk. z r. 1937, poz. 125.—Jeśli **syn** zatrudniony u ojca żyje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, **może być na własne żądanie zwolniony od ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia pracowników umysłowych** (art. 6 DURP 1927, poz. 911). — **Krewni pracodawcy,** o ile pozostają w stosunku najmu pracy, podlegają ubezpieczeniu w zakresie ubezpieczenia na wypadek choroby i od wypadków. — Krewny pracodawcy znajdujący się w stosunku najmu pracy płaci podatek od uposażeń (Dział II).

Prenumerator. Pytanie zbyt ogólnikowe i dlatego odpowiedź może być tylko ogólnikowa: komitent płaci podatek obrotowy od ceny sprzedażnej, komisant — od prowizji. **Prowizja, którą komitent zapłacił komisantowi, nie ulega potrąceniu od ceny sprzedażnej przy ustalaniu obrotu, podlegającego opodatkowaniu.**

Abonent B. L. **Zagadnienie zalegania w księgach** omówiliśmy obszernie w nr 13 (14) naszego czasopisma.

Księgowy spółki jawnej. **Wynagrodzenie spólnika spółki jawnej za wykonywanie czynności zarządcy** podlega opodatkowaniu według Działu II ustawy o podatku dochodowym.

Prenumerator A. Z.

Stan faktyczny. **Dwie osoby prowadzą na zasadach spółki przedsiębiorstwo II kategorii handlowej. Każda z tych osób prowadzi, niezależnie od tego, przedsiębiorstwo III kategorii handlowej w tym samym mieście, prowadząca handel tymi samymi towarami. Przedsiębiorstwo spółkowe prowa-**

dzi prawidłową księgowość. Przedsiębiorstwa prowadzone przez poszczególnych spólników ksiąg nie prowadzą. Rewident zakwestionował niezaksięgowanie szeregu zakupów. Te zakupy zostały uskutecznione przez poszczególnych spólników dla ich jednoosobowych przedsiębiorstw, a nie dla przedsiębiorstwa spółkowego.

Jeśli przedsiębiorstwo spółkowe posiada **dowody na każdy zakup,** stwierdzające, że transakcja zostałała dokonana przez przedsiębiorstwo spółkowe, nie może powstać kwestia, czy są księgowane wszystkie zakupy. **Brak dowodów na zakupy,** jeśli posiadanie takich dowodów jest możliwe, dyskwalifikuje księgowość.

J. G. Wilno. **Zagadnienie zaległości w księgowaniu** omówiliśmy obszernie w nr 13 (14) Orzecznictwo Buchalteryjno-Podatkowego w r. b.

Na zaproszenie Powszechnego Związku Pracowników Handlowych i Biurowych w Polsce, Oddział w Łodzi redaktor naszego czasopisma adwokat E. Iserzon wygłosi w d. 28 maja b. r. w Łodzi (Al. Kościuszki 21) odczyt p. t. Orzecznictwo buchalteryjno-podatkowe — próba syntezy.—Początek o g. 8 m. 30 wiecz.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półroc., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—$^1/_2$ str. zł. 100—$^1/_4$ str. zł. 50—$^1/_8$ str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15